

Välfärdsöversikt för Lovisa stad och Lappträsk kommun 2019

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Indikatorer	2
2.1 TEAvisari: kommunens verksamhet för att främja hälsan och välbefinnandet bland invånarna	2
2.2 Befolkningen 31.12	4
2.3 Nativitet	4
2.4 Barnfamiljer	5
2.5 0–17-åriga, % av befolkningen.....	5
2.6 65 år och äldre, % av befolkningen	6
2.7 Demografisk försörjningskvot.....	7
2.8 Kommunernas allmänna låginkomstgrad	7
2.9 Sysselsatta.....	7
2.10 Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24.....	8
3. Vårdsarbete 2019.....	8
3.1. De viktigaste ärendena	9
4. Plan för 2020	10
5. Rapportering av åtgärderna gällande tyngdpunkterna för vårdsöversikten 2019.....	11

BILAGA

Utfall 2019

1. Inledning

Enligt 1 § i kommunallagen och 12 § i hälso- och sjukvårdslagen ska kommunen utarbeta en plan och ett uppföljningssystem för de åtgärder som främjar kommuninvånarnas hälsa och välfärd och förebygger kommuninvånarnas problem. Planen ska godkännas en gång per kommunfullmäktigeperiod. Dessutom ska kommunen överenskomma om mångprofessionellt samarbete och åtgärder som främjar hälsa och välfärd med samarbetsområdena (Lovisa–Lapträsk). Som hjälpmedel för planeringen och uppföljningen av främjandet av välfärd fungerar en årlig välfärdsöversikt och en välfärdsplan och en mer omfattande välfärdsberättelse som uppgörs en gång per fullmäktigeperiod. Välfärdsberättelsen utvärderar hur välfärdsplanen lyckats. Med stöd av lagen har det även uppgjorts separat en välfärdsberättelse och en välfärdsplan för barn och unga.

I slutet av 2016 publicerade både Lovisa stad och Lapträsk kommun nya kommunstrategier. I enlighet med dessa strategier uppgjordes även kommunernas välfärdsstrategi för 2017–2020. Man har följt upp genomförandet av planen med årliga översikter. I översikten för 2019 koncentrerar man sig på att rapportera målen för 2019 i den matris som är bifogad till planen. 2020 uppgörs en omfattande välfärdsberättelse.

2. Indikatorer

Av kommunerna i östra Nyland valde arbetsgruppen Sibbo och Borgå och av de övriga kommunerna Hangö till jämförelsekommuner. Hangö stad har varit jämförelsekommun i och med att dess stadsstruktur är jämförbar med Lovisa stads. Man har velat inkludera Raseborg bland jämförelsekommunerna från och med våren 2018. Lapträsk kommuns representanter fick överväga om det fanns någon lämplig jämförelsekommun för Lapträsk. Vid granskningen av indikatorerna granskas fenomenen även i jämförelse med den nationella situationen. I välfärdsöversikten beskrivs sådana beträffande hälsa och välfärd väsentliga indikatoruppgifter som arbetsgruppen valt och som ger en allmän bild av kommunerna.

2.1 TEAviisari: kommunens verksamhet för att främja hälsan och välbefinnandet bland invånarna

En granskning av resultaten för TEAviisari erbjuder god information om den hälsofrämjande verksamheten inom kommunernas olika sektorer. Institutet för hälsa och välfärd (THL) mäter kommunernas hälsofrämjande verksamhet med årliga enkäter, vilka årligen riktas till olika förvaltningssektorer inom kommunerna. Den information som TEAviisari producerar kan användas på ett varierande sätt i kommunerna beroende på kommunens storlek och mängden tjänster som erbjuds invånarna. Därför ska lokala resultat alltid granskas på ett konstruktivt sätt och inte direkt jämföras med den nationella situationen. (TEAviisari sorterar inte resultaten till exempel enligt kommunernas storleksklass.) Våren 2019 samlade man uppgifter med en enkät riktad till den anställda kommunledningen och genom ett pilotprojekt om den kulturfrämjande aktiviteten i kommunerna. I välfärdsöversikten lyftes det fram TIO I TOPP-styrkorna i enkäten för

kommunledningen. Kommunens högsta beslutsfattande organ ska veta hur invånarna i kommunen mår.

Kommunledning: Lovisa 2019

Styrkor	Svar
Lokal säkerhetsplan: behandlats i välfärdgruppen	Diskuterats och beslutats om åtgärder
Åldersgruppsspecifika mål och åtgärder för att öka hälsofrämjande kostvanor: äldre	Ja, noggrannare åtgärder har fastslagits
Lokal säkerhetsplan: behandlats i stadsstyrelsen eller stadsfullmäktige	Diskuterats och beslutats om åtgärder
Understöd: Understöd till sammanslutningar, euro/invånare	125 euro/invånare
Understöd: Allmänt understöd, euro/invånare	32 euro/invånare
Forum för kommuninvånare: barnparlament eller motsvarande	Ja
Ansvar för ledningen av arbetet med att främja välfärd och hälsan: skriftligt beslut om planerarens eller koordinators uppgifter	Ja
Åldersgruppsspecifika mål och åtgärder för att öka hälsofrämjande kostvanor: barn och unga	Ja, noggrannare åtgärder har fastslagits
Lokal säkerhetsplan: behandlats i ledningsgruppen	Diskuterats och beslutats om åtgärder
Ansvar för ledningen av arbetet med att främja välfärd och hälsan: ett organ som ansvarar för det förebyggande rusmedelsarbetet	Ja

Kommunledning: Lapträsk 2019

Styrkor	Svar
Ansvar för ledningen av arbetet med att främja välfärd och hälsan: en person som har hand om den heltäckande koordineringen av föreningssamarbetet	Ja
Målen och åtgärderna definierade: delaktighetsprogram	Ja, en del av en större helhet

Lokal säkerhetsplan: behandlats i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige	Diskuterats och beslutats om åtgärder
Understöd: Understöd till sammanslutningar, euro/invånare	147 euro/invånare
Lokal säkerhetsplan: behandlats i välfärdsgruppen	Presenterats
Planeringen av service: Möjlighet att påverka beredningen av beslut via webben	Ja
Målen och åtgärderna definierade: åtgärderna	Ja
Ledningsgruppen följer upp: livshantering	Ja
Ledningsgruppen följer upp: hälsotillståndet	Ja
Planeringen av service: erfarenhetsexperter anlitas	Ja

Tabell 1. TEAvisari: Tabellen över kommunledningens TIO i TOPP-styrkor.

2.2 Befolkningen 31.12

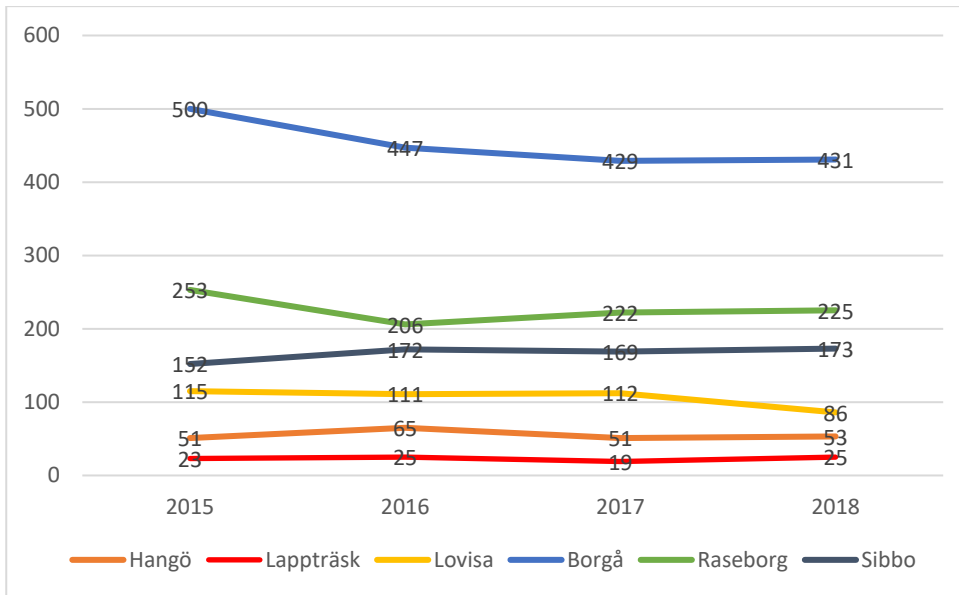
Folkmängden i landet har ökat en aning under de senaste åren på grund av inflyttningsöverskott från utlandet. 2019 var antalet födda 7 962 färre än antalet döda och det preliminära summerade fruktsamhetstalet var det lägsta i hela mätningshistorien 1,35 (1,40 år 2018).

	2016	2017	2018	2019
Hela landet	5 503 297	5 516 224	5 521 773	5 527 573
Hangö	8 663	8 522	8 400	8 210
Lappträsk	2 739	2 706	2 665	2 613
Lovisa	15 208	15 098	14 894	14 777
Borgå	50 144	50 172	50 290	50 386
Sibbo	19 922	20 310	20 643	27 554
Raseborg	28 405	28 077	27 625	21 165

Tabell 2. Kommunernas invånarantal (förhandsuppgifter) 31.12.2019 (Statistikcentralen).

2.3 Nativitet

I Finland har antalet födda minskat mellan 2010 och 2018 med cirka femtedel och nativiteten håller på att sjunka. I jämförelsekommunerna och i Lappträsk steg nativiteten dock 2018 jämfört med året innan. I Lovisa sjönk nativiteten i stället dramatiskt jämfört med jämförelsekommunerna. Antalen för hela landet uppgick till 55 472 (2015), 52 814 (2016), 50 321 (2017) och 47 577 (2018).

Tabell 3. Levande födda (Källa: Sotkanet).

2.4 Barnfamiljer

Indikatorn visar andelen barnfamiljer av alla familjer angett i procent. Till barnfamiljer räknas sådana familjer som har barn under 18 år. Familjen bildas av personer som bor tillsammans (gifta eller sambon) och deras barn, av endera föräldern med barn samt av gifta par och sambon utan barn.

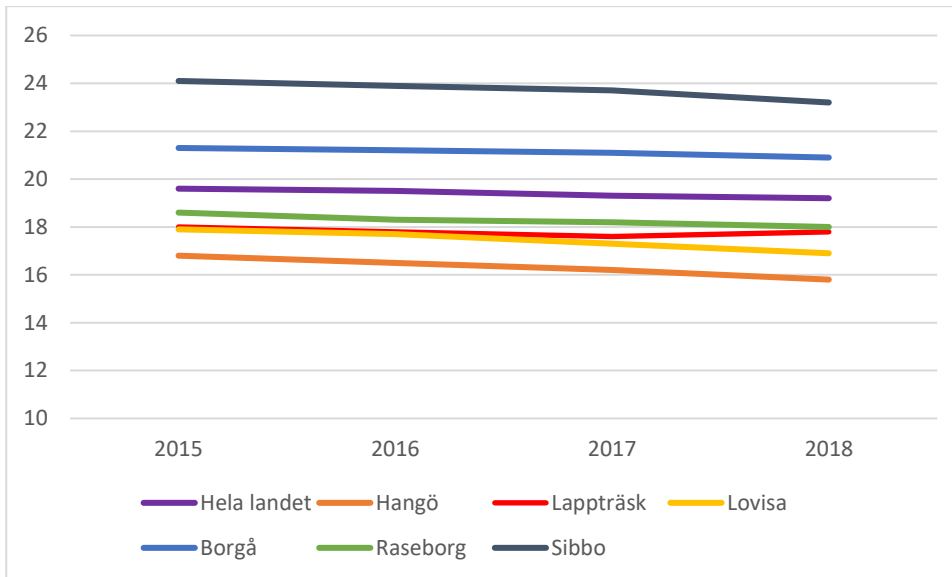
Av jämförelsekommunerna når Sibbo och Borgå över den nationella nivån.

	2015	2016	2017	2018
Hela landet	38,7	38,6	38,5	38,3
Hangö	33,6	33,6	32,6	31,4
Lapträsk	33,9	34,8	34,6	34,7
Lovisa	34,5	34,7	34,0	33,3
Borgå	41,0	40,7	40,6	40,4
Sibbo	45,2	44,7	44,0	43,1
Raseborg		36,7	36,4	36,5

Tabell 4. Barnfamiljer, % av alla familjer (Källa: Sotkanet).

2.5 0–17-åriga, % av befolkningen

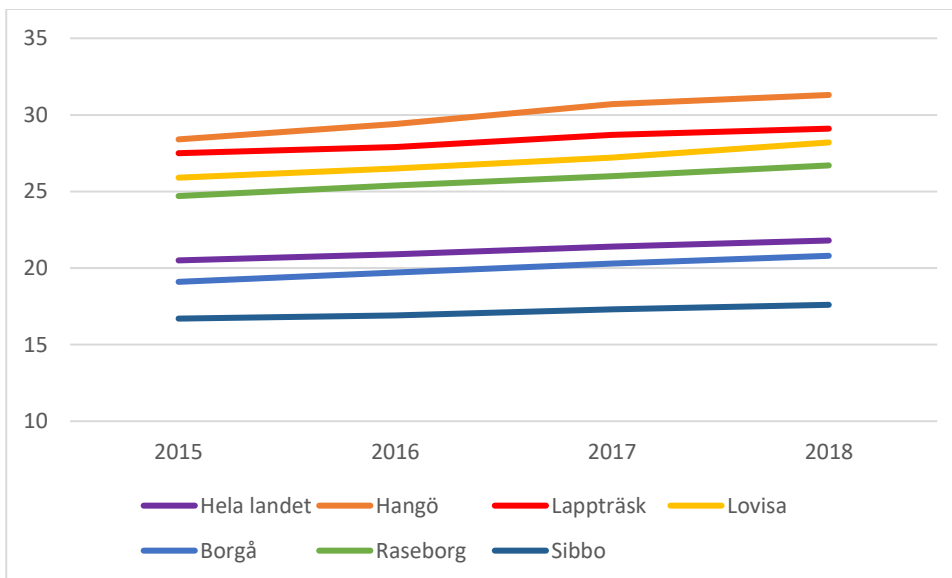
Befolkningsproportioneringen har gjorts på Institutet för hälsa och välfärd genom att utnyttja uppgifter från Statistikcentralens befolkningsstatistik. I Lovisa och Lapträsk placerar sig andelen för åldersgruppen en aning under det nationella medelvärdet.

Tabell 5. 0–17-åriga, % av befolkningen (Källa: Sotkanet).

2.6 65 år och äldre, % av befolkningen

Andelen befolkning över 65 år har under de senaste åren uppgått till cirka 20 procent av befolkningen i Finland. Av jämförelsekommunerna är andelen personer över 65 störst i Hangö (31,1 procent). I Lovisa uppgick andelen över 65-åringar av befolkningen 2018 till 28,2 procent och i Lapträsk till 29,1 procent. Av befolkningen i Lovisa är 49,7 procent mellan 25 och 65 och i Lapträsk 48,1 procent. (Källa: Sotkanet.)

Tabell 6. 65 år och äldre, % av befolkningen (Källa: Sotkanet).

2.7 Demografisk försörjningskvot

Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer under 15 år och över 65 år det finns per varje hundra 15–64-åriga (personer i arbetsför ålder). Ju fler barn och och/eller personer i pensionsålder det finns, desto högre är värdet för den demografiska försörjningskvoten.

	2015	2016	2017	2018
Hela landet	58,2	59,1	60,1	60,8
Hangö	72,3	74,5	77,5	78,9
Lapträsk	72,2	73,1	76,5	78,6
Lovisa	68,6	69,5	70,8	72,4
Borgå	58,3	59,2	60,8	61,3
Sibbo	58	57,8	58,1	57,8
Raseborg		68,2	69,6	71,3

Tabell 7. Demografisk försörjningskvot i jämförelsekommunerna (Källa: Sotkanet).

Statistiken visar att försörjningskvoten i framtiden ökar i hela landet i och med åldrandet av befolkningen samtidigt som nativiteten fortsätter att sjunka. Vad gäller de kommunspecifika siffrorna är försörjningskvoten högst i Hangö och Lapträsk.

2.8 Kommunernas allmänna låginkomstgrad

För indikatorn "Kommunernas allmänna låginkomstgrad" finns det inga uppgifter från 2018 och 2019.

2.9 Sysselsatta

Indikatorn visar andelen sysselsatta av hela befolkningen angett i procent. Till sysselsatta räknas personer mellan 15 och 74 år som under veckan 25–31.12 förvärvsarbetade ens en dag eller var tillfälligt frånvarande från arbetet.

	2015	2016	2017	2018
Hela landet	41,1	41,4	42,2	42,8
Hangö	37,9	37,2	38,2	38,6
Lapträsk	38,7	40,0	39,8	40,7
Lovisa	38,7	39,5	40,0	40,3
Borgå	44,1	44,4	44,6	45,0
Sibbo	47,3	47,5	48,3	48,8
Raseborg		40,7	41,0	41,6

Tabell 8. Sysselsatta, % av befolkningen (Källa: Sotkanet).

I denna granskning underskrider siffrorna för Lovisa, Lapträsk, Hangö och Raseborg det nationella medelvärdet. Det positiva i granskningen som sträcker sig över fyra år är att sysselsättningen ökat en aning.

2.10 Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24

Till personer som långvarigt fått utkomststöd räknas här personer som under året fått utkomststöd under minst 10 månader. Indikatoren berättar hur stor andel av unga omfattas långvarigt av utkomststödet. De unga som långvarigt fått utkomststöd är ofta personer som löper risk för marginalisering. Vi arbetar för att förbättra deras livssituation med olika socialarbetsmetoder.

	2015	2016	2017	2018
Hela landet	3,6	3,6	3,6	3,4
Hangö	4,5	5,0	3,4	2,3
Lapträsk				
Lovisa	4,3	3,8	3,7	3,2
Borgå	5,7	5,9	3,9	3,7
Sibbo	1,2	1,8	1,5	2,9
Raseborg		4,3	3,4	2,8

Tabell 9. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24, % av befolkning i motsvarande ålder (Källa: Sotkanet).

Siffran för Lapträsk är så liten att den inte inkluderats i statistiken.

3. Valfärdsarbete 2019

För välfärdsplanen, välfärdsöversikterna och den välfärdsberättelse som ges vid utgången av fullmäktigeperioden ansvarar en multiprofessionell arbetsgrupp med representanter från alla förvaltningsenheter och från tredje sektorn i kommunerna. Arbetsgruppen utses för en fullmäktigeperiod och den använder sig vid behov av sakkunniga. Smågrupper som består av medlemmar i arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd ansvarar även för uppdateringen av säkerhetsprogrammet och programmet för förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete samt planerar temaår och tillsammans med byföreningarna bykvällar avsedda för invånarna.

Stadsstyrelsen i Lovisa utsåg representanter för Lovisa (STST 18.9.2017 § 81) och Lapträsk kommunstyrelse (KSTYRE 16.10.2017 § 166) sina representanter till en mångprofessionell styrgrupp och arbetsgrupp för välfärdsarbetet i Lovisa stad och Lapträsk kommun 2017–2021. Medlemmarna hade utsetts delvis enligt tjänste- eller befattningsbeteckningen, delvis genom att ange namnet på medlemmen. Majoriteten av de medlemmar som då utsetts hade bytts ut före våren 2019 så stadsstyrelsen uppdaterade medlemsuppsättningen (STST 20.5.2019 § 152). Den nya medlemuppsättningen gäller från och med 1.6.2019. Valen gjordes endast enligt tjänste- eller befattningsbeteckningen. Dessutom beslutade stadsstyrelsen att ordföranden för gruppen har en mandatperiod på ett år åt gången. Ordförandeskapet i arbetsgruppen och styrgruppen alternerar mellan grundtrygghetsdirektören och direktören för centralen för bildning och välfärd. Valfärdskoordinatören är sekreterare för både grupperna. Därtill deltar verksamhetsledaren för Lovisa

Föreningar rf och en representant utsetts av församlingarna i arbetsgruppen. Lapträsk kommunstyrelse utsåg enligt tjänste- och befattningsbeteckning representanter för Lapträsk till en gemensam koordinationsgrupp för välfärd och hälsa för Lovisa och Lapträsk (KSTYRE 26.8.2019 § 124). Gruppen består av en arbetsgrupp och en styrgrupp. Tidigare har ordföranden och sekreteraren för styrgruppen har varit närvarande på sammanträdena för både styr- och arbetsgruppen.

Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd (HYTE-arbetsgruppen) sammanträdde sju gånger 2019. Antalet medlemmar som deltog i arbetsgruppens möten varierade mellan 11 och 15 (arbetsgruppen bestod av 18 medlemmar). Styrgruppen sammanträdde två gånger.

3.1. De viktigaste ärendena

Lovisa och Lapträsk ansökte om att delta i utvecklingsarbetet för verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun i augusti 2019. Syftet var att få stödmaterial och utbildning och att få delta i nätverkssamarbetet. I brevet av Finlands UNICEF rf daterat 18.11.2019 till Lovisa och Lapträsk konstateras att Finlands UNICEF har valt kommunerna till modellen Barnvänlig kommun och att samarbetet mellan UNICEF och Lovisa stad samt mellan UNICEF och Lapträsk kommun inleds hösten 2020. UNICEF kräver att det utsetts en koordinationsgrupp för behandlingen av verksamhetsmodellen. Eftersom kommunerna redan har en gemensam arbetsgrupp som behandlar ärenden relaterade till främjandet av välfärd och hälsa, behandlas de båda kommunernas, Lovisas och Lapträsk, ärenden i den mångprofessionella styr- och arbetsgruppen för välfärdsarbetet. Modellen börjar förverkligas 2020.

Temat för 2019 var "Hälsosam näring och motion" och det förverkligades i stadens normala verksamhet. Under året strävade man med olika projektfinansieringar efter att öka motion inom småbarnspedagogiken, i skolan, i studierna och inom integrationen av invandrare. I slutet av augusti ordnade man Fritidsmässan i idrottshallen. På mässan var det möjligt för alla föreningar och aktörer att presentera sin verksamhet och sitt hobbyutbud. Temat för De gamlas vecka var "Gardera dig för ålderdomen" så under veckan ordnades flera motionsjippon. Dessutom ordnade man en föreläsning av en näringsterapeut enligt temat "Kraft och energi från maten" i Hörnan. På föreläsningen berättades hur man kan få kraft, energi och motståndskraft från maten. På föreläsningen behandlades särskilt hörnstenar med tanke på hjärn- och hjärthälsan och hur man kan påverka den med olika matval (29 deltagare).

Östra Nylands lokala säkerhetsplan godkändes i Lovisa stadsfullmäktige och i Lapträsk kommunfullmäktige i november 2018. Planen förutsatte att man uppgör ett säkerhetsprogram enligt livscykelmodellen på den lokala nivån. I arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd bildades underarbetsgrupper enligt livscykelmodellen 2019. Programmet blir färdigt 2020.

En uppdatering av programmet för förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete godkändes i de båda kommunernas fullmäktige 18.9.2019. Syftet med förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete är att främja hälsa, trygghet och välfärd och att främja förverkligandet av de grundläggande och mänskliga rättigheterna i frågor som gäller rusmedel.

4. Plan för 2020

Med social- och hälsovårdsreformen övergår social- och hälsovårdstjänsterna till landskapen, men främjandet av välfärd och hälsa är kommunens uppgift också i fortsättningen. Det behövs tydliga strukturer, ansvar och lösningar som förstärker arbetet för att främja befolkningens välfärd och hälsa lokalt och regionalt. De flesta kommunerna i Finland har en egen välfärdskoordinator. Nuförtiden har till och med 83 procent av kommunerna utsett en välfärdskoordinator, medan den motsvarande siffran för två år sedan (2017) var 62 procent. Uppgiften som välfärdskoordinator kombinerar det arbete som utförs inom olika förvaltningsområden. Välfärdskoordinatorerna har flyttats bort från social- och hälsovårdssidan. Här har det skett en stor ändring på fyra år. Ännu 2015 var 60 procent av välfärdskoordinatorerna placerade inom social- och hälsovårdstjänsterna, nuförtiden är endast 14 procent av dem en del av social- och hälsovårdstjänsterna. Oftast arbetar välfärdskoordinatorn inom kommunens centralförvaltning eller bildningsväsende. Med ändringen strävar man efter att förstärka kommunledningens roll i ledningen och i koordineringen av det sektorsövergripande samarbetet och att säkerställa resurserna i ett sådant fall där social- och hälsovårdstjänsterna skulle övergå till landskapen. (Källa: www.teaviisari.fi.) Lovisas välfärdskoordinator ska pensionera sig 2020, och uppgiften övergick vid ingången av 2020 till centralen för bildning och välfärd. Man anställde inte en ny välfärdskoordinator på grund av stadens ekonomiska situation, så uppgifterna fördelades på personalen inom fritidstjänsterna. De sköter uppgifterna vid sidan av sina andra uppgifter. Några delhelheter bibehölls också i grundtrygghetscentralen.

Temat för välfärdsarbetet 2020 är delaktighet som baserar sig på de båda kommunernas strategier. Temat är en omfattande delhelhet och därför är temat tvåårigt. Under 2020 kartlägger man delaktighetsfunktioner i kommunerna och påbörjar utarbetandet av ett delaktighetsprogram.

Lovisa och Lapträsk är med i UNICEFs modell Barnvänliga kommun. Utvecklingsarbetet och samarbetet med UNICEF inleds med en situationskartläggning. Med kartläggningen bedömer kommunerna hur barnvänligheten förverkligas i kommunen i det nuvarande läget. Som hjälp i bedömningen har kommunerna materialen som baserar sig på konventionen om barnets rättigheter och är utvecklade av UNICEF. Efter att ha gjort kartläggningen väljer kommunen vilka delområden av verksamheten den börjar utveckla och hur. UNICEF följer upp hur arbetet framskrider. I slutet av tvåårsperioden utvärderar Lovisa och Lapträsk arbetets resultat och rapporterar dem till UNICEF. Efter rapporteringen kan kommunen få UNICEFs erkännande om Barnvänlig kommun som är i kraft två år. När erkännandet beviljas, evaluerar UNICEF både utvecklingsprocessen och processens resultat. Erkännandet innebär dock inte att arbetet är slutfört, utan kommunen förbinder till att fortsätta utvecklingen av barnvänligheten.

Östra Nylands säkerhetsgrupp utför en säkerhetsenkät våren 2020. I Forsby ordnas en bykväll i maj och i Liljendal en säkerhetspromenad på hösten i samarbete med byföreningarna eller med en annan lokal förening.

Uppgörandet av en omfattande välfärdsberättelse inleds i slutet av året. Den omfattande välfärdsberättelsen innefattar minimiuppgifterna enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) förslag i form av indikatorer. För närvarande finns det 65 indikatorer. Man kan vid behov komplettera indikatorerna med ärenden som Lovisa och Lapträsk upplever viktiga.

5. Rapportering av åtgärderna gällande tyngdpunkterna för välfärdsöversikten 2019

Välfärdsarbetsgruppen valde fyra huvudpunkter till tyngdpunkter för välfärdsplanen för 2017–2020. Tyngdpunkterna är härledda ur Lovisa stads och Lapträsk kommuns strategier publicerade 2016, och de är:

1. invånarnas aktivitet, gemenskap och involvering
2. invånarnas hälsosamma livsstil
3. trygg vardag för invånarna
4. vi främjar invånarnas sysselsättning och välfärd.

Åtgärderna för tyngdpunktsområdena har i välfärdsplanen uppdelats över hela fullmäktigeperioden, och årligen rapporteras de åtgärder för vilka det finns tillgängligt årliga statistiska uppgifter eller där man genom åtgärder arbetat för att inverka på upprätthållandet eller främjandet av invånarnas välfärd. Vid rapporteringen av informationen används bland annat de årliga verksamhetsberättelser som centralerna upprättat.

Uppgiften samlad i den bifogade matrisen är från 2019. I matriserna har olika färgkoder utnyttjats enligt följande:

- Åtgärden vidtogs eller slutfördes inte 2019.
- Åtgärden är på planeringsskedet eller den är inledd, men resultat har ännu inte uppnåtts.
- Åtgärden blev planenligt slutförd 2019, men utvecklingen pågår fortfarande.

Vid många punkter förekommer det flera färgkoder beroende på vilket skede av genomförandet åtgärden i fråga är i.

1. INVÅNARNAS AKTIVITET, GEMENSKAP OCH INVOLVERING: Kommunens verksamhet är kundorienterad och serviceinriktad, växelverkan mellan kommuninvånarna och beslutsfattarna är fungerande (Lovisa stads strategi).

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
GEMENSAMMA FÖR ALLA ÅLDERSGRUPPER				
Vi stöder kommuninvånarnas frivilliga hobbyer och samverkan, stöder föreningar och samfund i att främja kommuninvånarnas välfärd, hälsa och delaktighet.	Vi utför riktade invånarenkäter.	Resultaten av invånarenkäterna.	I mobilappen Morjens genomfördes 7 enkäter 2019. Cirka 1 400 Lovisabor har laddat ned appen. Vi fick sammanlagt 3 752 svar. Över tre av enkätresultaten gjordes separata artiklar. Dessutom skickades 2019 i mobilappen Morjens 20 infokort. Det utfördes fem Webropol-enkäter som var öppna för alla 2019.	
	Vi ordnar bykvällar med teman tillsammans med byaföreningar och andra föreningar.	Antalet bykvällar och teman, intresset.	Vi ordnade säkerhetspromenader med Valkom byförening 2.5.2019 och med Tessjö byförening 22.10.2019. Vi ordnade en tillgänglighetspromenad i Lovisa centrum 3.5.2019 och en bykväll om planeringen av en näridrottsplats 4.6.2019 i Isnäs. I Lappträsk ordnades igen 29.8.2019 seminariet Människoorienterad kommun med temat "Tule oppimaan ihmislähtöisyydestä ja koe Lapinjärven ihme!" (Kom och lär dig om människoorientering och upplev Lappträsk under). På seminariet berättade man om det försök och de utvecklingsprojekt som genomförts i Lappträsk och höll verkstäder med anknytning till dessa.	

<p>Vi främjar hälsa och välfärd med högklassiga konst-, kultur-, biblioteks-, motions- och ungdomstjänster för kommuninvånare i alla åldrar.</p>	<p>Vi ordnar föreläsningar om hälsa och välfärd (kommunen och föreningar). Vi kommer överens om samarbetsformerna.</p>	<p>Ordnade föreläsningar.</p>	<p>Kompanjonshusets användningsgrad 2019: 4 767 användare (2018: 5 190). Det ordnades 13 öppna föreläsningar i Hörnan.</p>	
	<p>Vi erbjuder konst- och kulturtjänster jämlikt inom kommunens område.</p>	<p>Gjorda partnerskapsavtal, föreningarnas understöd för projekt och utbildning.</p>	<p>Vi har ingått partnerskapsavtal med Valkom byaförening rf och Ruotsinpyhtään Kymijokilaakson kylien kyläyhdistys ry (anknyter till verksamheter i föreningshusen).</p> <p>Våren 2019 delades verksamhets-, objekt- och utbildningsunderstöd till föreningar.</p> <p>Stadens kulturutbud är brett och vi ordnar verksamhet för olika åldersgrupper även i byarna.</p>	
	<p>Vi har tidsenliga bibliotekstjänster.</p>	<p>Antalet besökare i biblioteket och antalet lån.</p>	<p>2019 var antalet lån 132 913 (2018: 112 362). Det sammanlagda antalet besökare på biblioteken uppgick 2019 till 76 260 (2018: 43 123). Det ökade besökarantalet och lånantalet förklaras av att huvudbiblioteket var stängt en del av året 2018 och ett stort antal evenemang som ordnades 2019.</p> <p>I Lapträsk var antalet lån 35 112 (2018: 35 211) och antalet besökare 36 010 personer 2019 (2018: 32 290). Den allmänna trenden är att antalet lån sjunker vilket förklaras av att biblioteket i större utsträckning än tidigare används till annat än utlåning. Detta syns i förhållande mellan antalet lån och besökare. Besökarantalet var större än året</p>	

	<p>Vi erbjuder ungdoms- och idrottsväsendets tjänster inom hela kommunens område.</p>		<p>innan på grund av ett ökat antal evenemang och på grund av Hela Byns Arbetsrum och Traditionstalkerksamheten som båda finns stationerade i biblioteket.</p>	
		<p>Antalet evenemang och besökare.</p>	<p>Försöket med Hobbybussen mellan Tessjö och Forsby på våren möjliggjorde en förmånlig skjuts till hobbyverksamhet.</p> <p>Idrottstjänsterna arrangerade eller var med i att arrangera 49 evenemang, bland annat cykelveckan, Picnic on the Beach, Lovisaloppet, Fritidsmässan, nyårsevenemang, lovaktiviteter för barn och unga, tävlingar och tema- och idrottsdagar i daghemmen och skolorna. Besökarantalet i evenemangen var 8–800.</p> <p>Uppsökande ungdomsarbete och ungdomsarbete arrangerade eller var med i att arrangera cirka 20 evenemang (bland annat Halloween-disko, vappenjippot, internationell flickdag, sommarrekry, bowling). Besökarantalet varierade mellan 10 och 300.</p> <p>Besökarantalet på yrkeskvällarna för unga som Lovisa Navigator ordnade varierade mellan 3 och 20 unga.</p> <p>Antalet konst- och kulturevenemang uppgick till 65. Dessutom ordnades Kulturstigen för skolorna. Kulturstigen nådde 2019 alla årskurserna</p>	

			<p>0–9. I skolorna ordnades sammanlagt 83 Kulturstigen-evenemang. Därtill inledde vi Lilla kulturstigen tillsammans med småbarnspedagogiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kommendantshuset, 6 152 – Museerna i bruket och Virböle, 15 245 – Almska gården, 4 138 	
Vi främjar kulturell mångfald.	Vi integrerar invandrarfamiljerna väl.	Indikatorerna i integrationsprogrammet.	<p>Verksamheten Bli vän med en invandrarmamma köps från Mannerheims Barnskyddsförbunds Nylands kontor.</p> <p>Regionalt samarbete med kommunerna i östra Nyland (möten 2–3 gånger om året).</p> <p>Samarbetet med föreningarna och församlingen var småskaligt, invandrarservicen, Mannerheims Barnskyddsförbund, församlingen och frivilliga träffade en gång 2019.</p> <p>Alla läropliktiga deltog i skolverksamheten.</p>	
Vi förbättrar kommuninvånarnas tillgång till elektronisk information samt möjlighet att ta kontakt och att sköta ärenden elektroniskt.	Stadens webbplats ska vara lätt att använda; tillräckligt med kundterminaler och information om användandet.	Genomförda förnyelser.	<p>Kundservicekontoret etablerade sin ställning som serviceställe för invånarna. Utvecklingen av webbtjänsten fortsätter. Vi utvecklar tillgängligheten i stadens webbtjänster.</p> <p>Lappträsk: I servicestället på Lappträsk kommungaård gjorde man det möjligt för kunderna att uträtta sina ärenden med FPA och TE-byrå via videouppkoppling. Också serviceställets utseende förnyades. Utvecklingen av webbtjänsterna fortsätter.</p>	

BARN OCH UNGDOMAR				
Vi utökar barnens och de ungas gemenskap, involvering och möjligheter till växelverkan.	Vi utvecklar ungdomsfullmäktiges verksamhet tillsammans med elevkårerna.	Representanter för årskurserna 7–9 i den grundläggande utbildningen, gymnasier och andra stadiets läroanstalter i ungdomsfullmäktige och ungdomsfullmäktiges representanters närvaro i kommunens förtroendeorgan.	<p>Ledamöterna i ungdomsfullmäktige deltog aktivt i sammanträden.</p> <p>Det nya ungdomsfullmäktige inledde sitt arbete i januari 2019. Kandidater söktes aktivt i årskurserna 7–9, i gymnasier och i läroinrättningar på andra stadiet.</p> <p>Varje skola har en aktiv elevkår som behandlar skolans gemensamma ärenden. Representanter för eleverna deltar i skolornas mångprofessionella granskningar.</p> <p>I Lappträsk grundades en inflytandegrupp som bereder ärendet till 2020.</p>	
	Vi utvecklar samarbetet med föräldraföreningar och samarbetet mellan olika generationer: skolmormor och -morfar.	Antalet utvecklingsmöten, teman och idéer som förverkligats.	<p>Nästan varje skola har en aktiv föräldraförening.</p> <p>Frivillig skolmormor och -morfar-verksamhet i flera skolor.</p> <p>Kirkonkylän koulus morgon- och eftermiddagsverksamhet samarbetar med församlingen. Vi gjorde upp planer om skolans frukostklubb med Marthorna.</p> <p>Fyra daghem i Lovisa har en registrerad föräldraförening. I första hand utvecklar föreningarna gemensam verksamhet. Aktiva</p>	

			föräldrar har en betydande roll som röst för alla föräldrarna. Föräldraföreningarna möjliggör också ordnandet av olika evenemang.	
	Vi utför riktade enkäter till barn, unga och vårdnadshavare.	Antalet enkäter som gjorts.	Vi utför varje år en enkät till de föräldrar vars barn deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten. Våren 2019 enkäten Hälsan i skolan och Hubu-enkäten.	
	Vi använder Facebooksidorna som kanal för växelverkan.	Samarbete som förverkligats.	Familjecentralen har fungerande Facebooksidor. Ungdomsväsendets kommunikation via Facebook- och Instagram-sidor. Varje skola har egna Facebooksidor. Man har skapat egna Facebooksidor för småbarnspedagogen.	
	Vi utökar e-tjänsterna. Vi gör skolan till ett informationsställe.	Resultat och åtgärder.	Vi effektiviserade användningen av Wilma och utnyttjade systemets möjligheter (anmälan till skolan, ansökan till morgon- och eftermiddagsverksamhet, kommunikation). Småbarnspedagogen använder nuförtiden den elektroniska servicen eSmåbarnspedagogik.	
VUXNA				
Vi stöder invånarna att hitta de digitala tjänsterna och tjänsterna med låg tröskel.	Vi uppdaterar och utökar sidorna för egenvård, vi	Uppdatering av sidorna för egenvård.	Man har diskuterat frigörandet av alla icke-akuta tider, också läkartiderna. Man kan boka en icke-akut tid till vårdare. Sidorna för egenvård har inte	

<p>Vi främjar egenvården av folksjukdomar och förebygger marginalisering.</p>	<p>utökar e-tjänsterna och vi informerar om dem.</p>	<p>Sammandrag av kundresponser på alla centralernas e-tjänster (till exempel eterveyspalvelut@loviisa.fi). @loviisa.fi).</p>	<p>uppdaterats, men anvisningarna är fortfarande aktuella. Uppdateringen av sidorna är snart aktuell.</p> <p>Sammandraget har inte planerats för 2017, 2018 eller 2019 på grund av ringa jämförelseuppgifter.</p> <p>Grundtrygghetscentralen har tagit i bruk den intelligenta teknologilösningen, Klinik Pro, en elektronisk tjänst för bedömning av vårdbehovet.</p>	
	<p>Vi använder kamratstöd och erfarenhetsexperter i socialtjänsterna.</p>	<p>Grupper och annan verksamhet samt antalet deltagare.</p>	<p>Morgongrupperna är verksamma och erfarenhetsexperter deltar i dem.</p>	
	<p>Socialtjänsternas kundråd.</p>	<p>Antalet sammankomster och förändringar som gjorts.</p>	<p>Målet uppnåddes inte och verksamheten kunde inte planeras på grund av brist på arbetskraft.</p>	
	<p>Vi främjar invandrarnas delaktighet.</p>	<p>Antalet mångkulturella evenemang, informationsmöten, antalet väglednings- och rådgivningsbesök, utnyttjande av fria bildningens möjligheter i inläringen.</p>	<p>Verksamheten "Bli vän med en invandrarmamma" i samarbete med Mannerheims Barnskyddsförbunds Nylands krets fortsatte också under 2019. Verksamheten var småskalig.</p> <p>Medborgarinstitutet beaktade invandrare i studiesedlarna för 2019.</p> <p>Förra året var sista året för idrottstjänsternas projekt Liikunnan ilo kotoutumisessa (Motionsglädje vid integration).</p> <p>Navigatorn beaktade invandrarunga i sitt projektarbete.</p>	

	Formerna för grupparbetet inom det uppsökande ungdomsarbetet.	Antalet grupper som förverkligats och antalet deltagare.	År 2019 hade sju olika grupper verksamhet. Grupperna omfattade bland annat unga mamemorgruppen och rinkbandygruppen samt punttis- och bandklubben och ungdomskaféet. Inalles uppgick antalet deltagare till cirka 70 unga.	
	Utvecklingsverkstäder som riktats till invånarna i Lapträsk.	Resultat och åtgärder.	Utvecklingsverkstäder för en människoorienterad kommun hölls för invånarna. Under 2019 fortsatte man att utveckla en minnesvänlig tätort och i samband med utvecklingen ordnades verkstäder. På kommunens webbplats finns en "Veckans fråga" riktad till kommuninvånarna.	
SENIORER				
Vi utökar de äldres gemenskap och delaktighet. Vi minskar ensamheten för de äldre som bor hemma.	Vi ordnar dagverksamhet för ensamma äldre i olika byar. Vi tar med frivilliga i verksamheten.	Antalet grupper och deltagare.	Seniortjänsterna ordnade verksamhetsstunder i Strömfors kyrkoby och Sarvsalö. Gruppstorlekarna var i medeltal 10 personer och grupperna församlades åtta gånger under året. Kamratstödsgrupperna för minnessjuka församlades 2019 i Lovisa centrum, Forsby och Tessjö. Inom egenvården satsade man också under 2019 på personliga stödbesök. Därtill ordnade man tre gruppmöten. På Lovisa församlingsgård ordnades måltidsverksamhet, En euros kafé. Deltagarantalet uppgick till 50–80 och 3–4 frivilliga deltog i ordnandet av måltiderna.	

	<p>Kamratstödsgrupper för egenvårdarna.</p> <p>Kamratstödsgrupper för minnessjuka.</p>		<p>I Lovisa och Lappträsk församlades kamratstödsgrupperna OmaisOiva regelbundet under 2019.</p> <p>I Lappträsk har närståendevårdarna också haft möjlighet till OmaisOiva-stunder (personligt samtalsstöd, ett lyssnande öra och samvaro) antingen per telefon eller som hembesök.</p> <p>I november 2019 ordnades en gemensam grötfest för närståendevårdarna och patienterna. Antalet deltagare uppgick till 23.</p>	
	<p>Vi utvecklar kulturvänsverksamheten.</p>	<p>Samarbete med privata och tredje sektorn, samarbete med läroanstalt.</p>	<p>Motionskompisarna är ofta också kulturkompisar. Verksamheten fortsatte år 2019.</p>	
	<p>Vi prövar med invånarråd.</p>	<p>Antalet gånger råden samlats och ärendehelheter.</p>	<p>30.10.2019 ordnades ett invånarråd för seniorerna. Rådet hade åtta deltagare. Vårdskoordinatoren berättade om tillgänglighetsenkäten som utförts i maj och andra aktuella ärenden. Invånarrådet tog upp olika idéer med vilka man kunde få människor att delta aktivare i gemensamma evenemang. Man önskade också mer kultur i byarna.</p> <p>I Lappträsk har Kammarverksamheten som är öppen för alla kommuninvånarna etablerat sig och den ordnas med hjälp av frivilliga 1–2 gånger i veckan.</p>	

2. INVÅNARNAS HÄLSOSAMMA LIVSTIL: Genom att vi utvecklar flexibla, klientcentrerade tjänster och genom att utöka rådgivning och vägledning som stöd för egenvård förstärker vi det att kommuninvånarna på egen hand främjar sin välfärd och hälsa. Vi erbjuder kommuninvånarna smidiga och kostnadseffektiva tjänster.

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
GEMENSAMMA FÖR ALLA ÅLDERSGRUPPER				
Vi stöder egen aktivitet för att upprätthålla hälsa och välfärd, vi satsar på förebyggande verksamhet och hållbar utveckling.	Vi inleder den mångprofessionella planeringen av temaåren.	Utförda åtgärder.	Temat för 2019 var Hälsosam näring och motion.	
Vi erbjuder alla öppen information om främjande av hälsa.	Föreläsningar om hälsa och välfärd i samarbete med tredje sektorn.	Antalet föreläsningar och besökare.	<p>I Hörnan ordnades 2019 följande öppna föreläsningar</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den friska foten (48 deltagare) – Kraft och energi från maten (29 deltagare) – Egenvård av artros (22 deltagare) – Hätaensiapu, sydäniskuri tutuksi (Livräddande första hjälpen, bekanta dig med defibrillator) (9 deltagare) – Åldras tryggt (40 deltagare) – Hörselbilen är på gården vid Hörnan (59 deltagare) – Info om fotvård för diabetiker (13 deltagare) – Sairaus perheessämme (Sjukdom i vår familj) (8 deltagare) 	

			<ul style="list-style-type: none"> – Trötthet vid cancer och cancerbehandlingar (13 deltagare) – Stolgymnastik (26 deltagare) – Avslappning, stresshantering, hjärnans välfärd och koncentrationsförmåga – hur kan naturen hjälpa till? (12 deltagare) – Må bra-kväll (29 deltagare) – Keuhkohtaumataudin oireet, diagnostiikka, lääkehoito ja omahoito (Kroniskt obstruktiv lungsjukdom: symptom, diagnostik, läkemedelsvård och egenvård) (11 deltagare)	
Vi upprätthåller och utökar möjligheterna till motion.	Vi bygger åtminstone en ny näridrottsplats.	Näridrottsplats som förverkligats.	<p>Bygandet av en näridrottsplats i Strömfors kyrkby inleddes. Vi genomförde istandsättningen av Kvarnåsen. Projektet omfattade bland annat byggandet av motionstrappor och en motionspark Vi inledde planeringen av en näridrottsplats i Isnäs och av en välfärdshall.</p> <p>Lovisavikens skolas gårdsarbeten är fortfarande delvis icke- slutförda, men träningsredskap har placerats på gården.</p> <p>I Lappträsk utreddes möjligheten att bygga en frisbeegolfbana och man beslutade bygga banan på området vid</p>	

			skidstugan i Korsmalm. Projektet genomförs 2020.	
Vi tar i bruk nya riktade serviceformer.	Vi tog i bruk telefontjänsterna Helmi, Sisu och Senni i grundtrygghetscentralen.	Antalet samtal.	I skolorna tog man i bruk verksamhetsmodellen "Trappor för frånvaro" i augusti 2019. Man anställde med projektfinansiering två stödpersoner för skolarbete för läsåret 2019–2020 för att minska frånvaro. 2019 mottog man 394 samtal och 38 e-postmeddelanden via Senni.	
BARN OCH UNGDOMAR				
Vi främjar barns och ungas hälsosamma livsstil och förstärker ungas rusmedelsfrihet.	Förebyggande rusmedelsarbete och -upplysning för unga. Vi stöder barns och ungas mentala hälsa med hjälp av gruppverksamhet.	Resultaten av skolhälsoenkäterna 2017 och 2019, resultatet av Hubu-enkäten och verksamhet som genomförts (Hubu är förebyggande rusmedelsarbetets metod som används i skolorna). Resultaten vi fått, till exempel Maestrogrupper.	Servicenätet för unga ordnade en föräldrakväll om alkohol -och drogupplysning tillsammans med polisen i november 2019 (80 deltagare). Under våren 2019 utförde vi Hubu-enkäterna och höll de upplysningsmöten som anknyter till enkäterna. Vi utförde en nationell enkät Hälsa i skolan. Två skolkuratorer i högstadieskolorna utbildades i att använda IPC-metoden för att stöda den mentala hälsan hos barnen och unga. IPC-metoden är en	

			<p>evidensbaserad verksamhetsmodell för depressionsrelaterad vård.</p> <p>Ungdomsväsendet ordnade Rennox-gruppen tillsammans med skolorna. Rennox är ett stresshanteringskoncept utvecklat av Folkhälsan.</p> <p>Navigatorns psykologtjänster har varit efterfrågade. Meningen är att få hjälp till ungdomar så snabbt som möjligt. Psykologen har mottagning på Navigatorn två dagar i veckan.</p> <p>På sysselsättningstjänsternas ungdomsverkstaden inom sysselsättningstjänsterna främjade vi ungdomarnas möjligheter till motion och hobbyer. Man kan delta i verkstadens motionsgrupper tre gånger i veckan.</p>	
	Vi främjar goda matvanor.	Enkäten Hälsa i skolan, uppföljning av skolmatens åtgång samt respons.	<p>Under 2019 fick eleverna i högstadieskolorna smaka på olika vegetariska matprodukter och utgående från resultaten tog vi vegetariska maträtter upp på matlistan. Vi kompletterade salladsutbudet med proteinhaltiga livsmedel, till exempel med grynost, bönor och salladsost. Vi började planera att varje skola ska ha en vegetarisk maträtt på</p>	

			<p>självbettjäningslinjen från och med början av höstterminen 2020.</p> <p>Vi planerade matsalarna i de nya skolorna till trivsamma restauranger.</p>	
	<p>Inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken främjar vi barns och ungas motionerande (nytt ord).</p>	<p>Move!-testerna. Resultaten av främjandet av verksamheten Skola i rörelse.</p>	<p>Eleverna på årskurserna 5 och 8 inom den grundläggande utbildningen gjorde Move!-testerna. Löptestet på 20 meter som mäter uthållighet gav det mest oroväckande resultatet. Vi ordnade en utbildning för testarna i Lovisa hösten 2019.</p> <p>Flera idrottsklubbar inom skolornas klubbverksamhet, bland annat morgonklubben Puls och träningsklubben (tillsammans med föreningarna och fritidsväsendet), församlades innan skoldagarna började.</p> <p>Hösten 2019 fick båda högstadieskolorna idrottsklasser.</p> <p>Fritidsväsendets och skolornas gemensamma projekt Skola i rörelse upphörde sommaren 2019, men verksamheten pågår fortfarande i skolorna. Ett gemensamt projekt för gymnasierna Studier i rörelse började hösten 2019 och syftet med projektet är att varje studerande rör sig minst en</p>	

			<p>timme om dagen. Under projektet kan studerandena använda stadens motionssalar gratis.</p> <p>Syftet med fritidsväsendets och småbarnspedagogikens gemensamma projekt Glädje i rörelse är att en idrottspositiv verksamhetskultur ska förverkligas i varje enhet inom småbarnspedagogiken. Varje barn borde ha en möjlighet till rörelseglädjen och motionsglädjen varje dag.</p>	
VUXNA				
Vi främjar sunda levnadsvanor för vuxna genom att utveckla verksamhet som främjar välfärden i helhet.	Vi utvecklar rusmedels- och mentalvårdsarbetet tillsammans med specialistsjukvården med VIPA-metoden. (VIPA betyder modellen för snabb aktualisering).	Erfarenheterna av ibruktagandet av nya förfaringssätt.	Man presenterade för personalen Kaizenprojektet och VIPA-modellen. Modellen togs i bruk i slutet av 2018 och under 2019 försökte man så småningom etablera verksamheten. Projektet pågår ännu i början av 2020.	
	Mentalvårds- och missbrukargruppernas verksamhet, vi använder erfarenhetsexperter.	Antalet deltagare i grupperna, besökarantal, statistik över besök.	Depressionsgruppernas och de öppna gruppernas verksamhet fortsatte, däremot kunde vi inte fortsätta med erfarenhetsexperternas mottagningsverksamhet på grund av deltagarbristen.	
			<p>Missbrukarsidan hade också gruppverksamhet, det fanns 4–15</p>	

			deltagare per grupp. Vi ordnade en avslappningsgrupp, med fyra roterande teman, och en sluten grupp för anhöriga.	
	Vi tar i bruk WHO 5-mätaren (välfärdssållning).	Användarerfarenheter	Inte kända.	
	Munhälsovårdens egen plan i samband med kontrollbesök (förebyggande av karies och sjukdomar i tandköttet).	Vi följer upp det kundspecifika utfallet i samband med besöken, de jämförelseuppgifter som vi i samband med uppföljningen fått om minskningen av karies och sjukdomar i tandköttet. Deltagande i verksamheten, upplevda resultat.	En del av tandläkarna tog planen i bruk och gjorde upp en plan tillsammans med patienten. Tyvärr har man inte lyckats etablera praxisen på ett mer omfattande sätt. Inverkningar på munhälsan kunde inte ännu bedömas 2019 eftersom bara en liten del av tandläkarna gjort en egenplan.	
	Viktkontrollverksamhet: PPP-grupper, Verkkopuntari, individuell motionsrådgivning.	Deltagande i verksamheten, upplevda resultat.	Motionsrådgivningen besöktes av 25 klienter, och besöksantalet uppgick till sammanlagt 40. Erfarenheterna har varit goda. Vägledningen av klienterna till tjänsten och mätningen av effekten behöver utvecklas. Viktkontrollgrupper ordnades inte 2019, utan handledningen gavs i form av individuell handledning på hälsovårdarmottagning.	
	Användning och underhåll av näridrottsplatser och redskap.	Antalet lån av motionsredskap.	Redskapen på näridrottsplatserna används aktivt. Med projektet Skolan i rörelse införskaffade vi gemensamma redskap för skolorna och fritidsväsendet.	

			Vi fick understöd för införskaffande av motionsredskap som man kan låna på huvudbiblioteket. Med understödet köpte vi bland annat snöskor, en gympåse och en bärestol.	
	Idrottsapoteket, ett för alla öppet och avgiftsfritt informationsställe om motionsidrott.	Resultatet för verksamheten, antalet personer som besökt informationsstället.	Idrottsapoteksverksamheten fortsatte enligt kontakblankettprincipen.	
SENIORER				
Vi ordnar verksamhet som främjar de äldres välfärd och hälsa samt stöder de äldres möjligheter till självständigt och meningsfullt liv i olika boende- och vårdmiljöer.	Vi ordnar olika konditionsgrupper för de äldre i samarbete med fritidsväsendet och olika föreningar.	Fritidsväsendet utbildar frivilliga till att vara ledare av olika rekreations- och motionsgrupper för de äldre.	Vi ordnade olika konditionsgrupper tillsammans med fritidsväsendet. Seniorsjänsterna ordnade kraft- och balansgrupper i Forsby, Isnäs och i Taasiagårdens lokaler i Tessjö. Grupperna hade i medeltal 12 personer och grupperna i Isnäs och Tessjö församlades en gång per vecka. Pensionärsorganisationen Loviisan seniorsrit ry samarbetade med Lovisa stads seniorsjänster och ledde gruppen på Taasiagården varannan vecka. Gruppen i Forsby församlades 2019 varje vecka. I Lappträsk fortsattes planeringen av en minnesvänlig tätort. Genomförandet av tätorten inleddes med att bygga en	

			<p>tillgänglig passage och ingång till biblioteket.</p> <p>Balansgrupperna och de ledda gymgrupperna församlades regelbundet under 2019.</p>	
Vi upprätthåller och utvecklar verksamheten med frivilliga utevänner.	Vi utbildar fler utevänner och håller regelbundet kontakt med dem. Mätare är antalet kurser och deltagare samt det totala antalet vänner – hur mycket har det ökat?	<p>Antalet motionskompisar har ökat. För närvarande finns det 66 motionskompisar. Två utbildningar ordnades 2019. Vi ordnade en kaffe på våren och en jullunch också för utevänner. Det är viktigt att motionskompisar kan träffa varandra åtminstone ett par gånger om året.</p> <p>I Lappträsk inleddes Automies-verksamhet under 2019. Frivilliga chaufförer erbjöd äldre avgiftsfria bilutflykter till önskade platser.</p> <p>Projektet Traditionstalko deltog i friluftsverksamheten för äldre och ordnade en gemensam motionsstund en gång per vecka.</p>	 	
Vi utvecklar och förankrar olika förebyggande och rehabiliterande arbetsmetoder i hemvården. Vi fäster vikt vid bruket av alkohol och	Kunnon Hoitaja -utbildning årligen och förebyggande rehabilitering i hemmet för de äldre (antal och gånger).	Kunnon Hoitaja -utbildning ordnades för en grupp våren 2019. Det totala antalet deltagare var 12.		

	mentala problem och vi ingriper i detta.	Vi utökar samarbetet med A-klinikens vuxensocialarbete, nätverksmöten.	Vi anställde en ergoterapeut 1.9.2019 i hemvården.	
	En del av seniorservicens närvårdare deltar i utbildningen gällande mentalhälsoarbete och missbrukarvård. Vi anställer en socialhandledare till seniortjänsten.	Antalet närvårdare som deltagit i utbildningen samt arbetsmetoden som tagits i bruk.	Socialhandledaren samarbetar med socialarbetet för vuxna. Samarbetsmodellen för dem som genomgått utbildningen utvecklas tillsammans med mental- och missbrukarvården. Lappträsk: två Lappträskhus var utställda på bostadsmässan i Kouvola. Efter mässan flyttades husen (4 hus) till Lappträsk och de första invånarna flyttade in i husen.	
3. TRYGG VARDAG FÖR INVÅNARNA Invånarnas vardagliga välfärd är smidig och utan störningar; det innefattar kommuninvånarnas välbefinnande, en stark social gemenskap, ekonomisk stabilitet samt ett livskraftigt samhälle (Östra Nylands säkerhetsplan 2015).				
MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
GEMENSAMMA FÖR ALLA ÅLDERSGRUPPER				
En trygg vardag är en del av invånarnas och samhällets normala verksamhet och skapar förutsättningar för främjandet av välfärd. Mångprofessionellt	De mål för olika åldersstadier som ingår i säkerhetsprogrammet.	Indikatorerna i säkerhetsprogrammet.	De mål som ställts upp i åtgärdsprogrammet för säkerhet 2015–2017 har till största delen uppnåtts. Säkerhetsprogrammet för 2018–2021 håller på att bli färdigt.	
	Säkerhetsenkäter vartannat år.	Resultaten av enkäterna.	Nästa säkerhetsenkät utförs 2020 (föregående 2018).	

samarbete utvecklas i alla centraler.	Säkerhetspromenader varje år.	Åtgärder som ska förverkligas.	Vi ordnade 2019 två säkerhetspromenader: 2.5.2019 i Valkom och 22.10.2019 i Tessjö.	
Vår markanvändning och vårt byggande är planmässigt.	Vi planlägger ett nytt område i Märlox.	Området är planlagt.	Planlägningsprocessen pågår. Området ska bli bostadsmässområde och i anslutning till området planeras en välfärdshall.	
	Vi bygger färdig kommunaltekniken i Israelsskogen.	Området är färdigt.	Lekplatsen i Israelsskogen är ännu i planeringsskedet. I Lappträsk vann detaljplanen för Husulabacken laga kraft och planeringen av kommunaltekniken inleddes. Också detaljplanen för utvidgningen av Ingermansby industriområde godkändes och planeringen av kommunaltekniken inleddes. Uppgörandet av planeringsprogrammet inleddes 2019.	
Vi förbättrar tillståndet för närvattendragen.	Vi fortsätter projekten som syftar till att vattendragen mår bra (Jokitalkkari- och Lovisa å-projekten).	Hur de mål som uppställts för projekten förverkligats.	Vi har ett tillstånd för Lovisa å-projektet och inledde förberedande åtgärder 2019. Jokitalkkari-projektet upphörde vid utgången av 2019. Öringen förökar sig naturligt i flera forsar i Forsby å. Vid övre loppet av Lovisaån har det redan flera år förekommit öringsyngel som fötts i naturen. Vid mellersta loppet av Tessjöån i Lappträsk har planteringarna	

			<p>av öringsrom varit framgångsrika. Projektet fick fortsättning, det vill säga Vesistötalkkari-projektet ("gårdskar för vattendragen") 2019–2021 inleddes. Projektets syfte är att främja vattendragens tillstånd, användningen av vattendrag för rekreatiöändamål, miljöfostran, den biologiska mångfalden och fiskerinäringen.</p> <p>I Lapträsk blev planen för iståndsättandet av Lapträsk färdig 2019.</p>	
Vi sparar energi.	Vi byter ut alla gamla gatlyktor mot sådana som förbrukar mindre energi.	Antalet utbytta gatlyktor.	<p>Under året byttes lamporna i cirka 250 gatulyktor till ledlampor.</p> <p>I Lapträsk fortsatte man sanera gatubelysningen.</p>	
Vi förbättrar trafiksäkerheten.	Vi förbättrar gatornas ytbeläggning.	Ytbelagda gator, kilometer.	Under året förnyade vi ytbeläggning på cirka 4 kilometer gator.	
	Vi förbättrar ytbeläggningen på cykel- och gångvägar och gångbanor.	Ytbelagda gator, kilometer.	<p>Under året förnyade vi ytbeläggning på 1 kilometer gator och byggde 1,4 kilometer nya gator.</p> <p>I Lapträsk reparerades asfalt på Tallmovägen.</p>	

			uppmärksamhet vid trafiksäkerheten särskilt på kyrkbyområdet.	
Vi försöker på förhand ingripa i inneluftsproblem.	Vi genomför skolprojektet Lovisavikens skola, Lovisa Gymnasium samt skolprojektet i Forsby.	Hur projekten framskrider.	<p>Lovisa skola (före detta Lovisanejdens högstadium) färdigställdes 21.12.2019.</p> <p>Den grundläggande renoveringen av Lovisa Gymnasium inleddes vid ingången av 2020.</p> <p>Den nya delen av Forsby skola färdigställdes i oktober 2019 därefter den grundläggande renoveringen av den gamla delen av Forsby skola inleddes.</p>	
	Vi förbättrar kvaliteten av inneluften.	Antalet inneluftsproblem och hur allvarliga de är.	<p>Staden har en inneluftsarbetsgrupp och en anvisning om tillvägagångssätt om det misstänks inneluftsproblem. Dessutom har Harjurinteen koulu en objektspecifik inneluftsarbetsgrupp.</p> <p>Renoveringen av Harjurinteen koulus nya del blev färdig i oktober 2019 och renoveringen av den gamla delen inleddes hösten 2019. Vi effektiviserade informeringen.</p> <p>I Lappträsk kartlades inneluftsrisiker i daghemmet Trolldalen och i Kirkonkylän koulu. Grundläggande renovering och/eller tillbyggnad av Kirkonkylän koulu planerades.</p>	

Vi underhåller vatten- och avloppsnätet och förbättrar tillståndet för närliggande vattendrag.	Vi uppgör en ny plan för vattentjänster.	Planen är klar.	Den nya planen för vattentjänster färdigställdes 2018.	
BARN OCH UNGDOMAR				
Vi stärker barns och ungas livskompetens och uppväxtmiljön är trygg.	Familjefadderverksamhet tillsammans med Mannerheims Barnskyddsförbund.	Samarbete som förverkligats.	Vi ordnade familjefadderverksamhet i samarbete med Mannerheims Barnskyddsförbunds Nylands krets.	
	Vi tog i bruk verktyglådor för Stöd i föräldraskap.	Samarbete som förverkligats.	Tre anställda vid familjecentralen deltog i utbildningen "Ihmeelliset vuodet" (de otroliga åren).	
	Lågtröskel navigatorverksamhet för unga (15–29-åringar).	Samarbete som förverkligats.	Se huvudpunkt 4: Barn och unga, sammandrag över navigatorverksamhetens första år.	
	Vi vidareutvecklar tjänsterna för tidigt stöd i familjecentralverksamhetsmodellen.	Samarbete som förverkligats.	Utvecklingen av familjecentralverksamhetsmodellen fortsatte på riksomfattande nivå och på landskapsnivå 2019. Vi deltog aktivt i arbetet att utveckla landskapet Nylands modell för familjecentralverksamhet och samtidigt utvecklade vår egen verksamhet i enlighet med samma linjer.	
VUXNA				

Vi upprätthåller vår egen och andras trygghet, vi förebygger i tid marginalisering och minskar på hälsoskillnaderna.	Vi utökar och utvecklar tjänster med låg tröskel och tjänster som ges i hemmet.	Deltagare i projektet På väg till social rehabilitering, träffpunkter (andra än i centrum).	I det praktiska arbetet tog vi inte ännu modellen i bruk.	
	Vi tar Klubbhus-modellen i bruk i staden.	Resultaten av verksamheten.	Klubbhuset hade planerlig verksamhet.	
Vi har lättillgängliga tjänster och flexibel åtkomst till att omfattas av tjänsterna (innefattar också tjänster som ges i hemmet).	Vi utökar det mångprofessionella samarbetet mellan vuxensocialarbetet och sysselsättningstjänsterna.	Samarbetsträffar, antalet deltagare i social rehabilitering, i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och i TYP-verksamheten (= sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen).	Vi hade 126 TYP-klienter i Lovisa 31.12.2019 (2018: 126).Kondisverkstaden hade sammanlagt 24 klienter (2018: 25). Syftet är att den rehabiliterande verksamheten i Lovisa hjälper klienter vidare och verksamheten styrs mot detta syfte. Målet är att inleda diskussion och vidta åtgärder för att öppna möjligheterna till social rehabilitering i Lovisa stad, så att klienterna kan hänvisas till tjänster som lämpliga för dem.	
SENIORER				
Vi ökar trygghetskänslan. Vi har som mål att seniorerna ska ha ett tryggt och lättillgängligt hem, att de ska kunna röra sig tryggt, att	Vi ökar känslan av trygghet: – Tilltron till att man får hjälp när man behöver det.	Statistik över olycksfall i hemmet (Sotkanet).	Vi deltog i pilotprojektet för hemrehabilitering där rehabiliteringen efter en operation ägde rum i hemmet i stället för sjukhusavdelningen, se huvudpunkt 4.	

de ska få ett större socialt nätverk, att förebygga känslan av ensamhet.			Statistiken över olycksfall är för omfattande för uppföljning, så indikatorn användes inte 2019.	
	<p>Trygga hem och tryggt att röra sig:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ett lättillgängligt hem och rätta hjälpmedel för både inne- och utebruk – Informationsmöten för till exempel pensionärsgrupper om hur man rör sig tryggt och där man förevisar hurdana hjälpmedel det finns. 	Antalet informationsmöten och hembesök, där man kartlägger behovet av hjälpmedel.	<p>Seniorservicens fysioterapeuter och konditionsskötaren gör vid behov hembesök och kartlägger klienternas behov av hjälpmedel.</p> <p>Vi deltog i HNS delprojekt som berör förhindrande av fallolyckor. Projektet pågår fortfarande.</p> <p>I Lapträsk gjorde fysioterapeuten hembesök enligt behov och kartlade klienternas behov av hjälpmedel.</p>	
	<p>Trygg bilkörning för äldre:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informationsmöte och kurs (som en del av Lovisa trafiksäkerhetsplan). 	Utbildning, antalet deltagare.	Kursen ordnades inte 2019 på grund av brist på tvåspråkig kursledare.	

4. Vi främjar invånarnas sysselsättning och välfärd.

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
GEMENSAMMA FÖR ALLA ÅLDERSGRUPPER				

Vi utvecklar tjänsterna för invånarna så att de utgör verksamhet som stöder sysselsättningen och minskar ojämlikheten.	Vi beaktar när servicen i konkurrensutsättningen.	Antalet konkurrensutsättningar och hur lokala de är.	Lokala leverantörer hade framgång i småupphandlingar. De stora byggnadsprojekten var för stora för de lokala byggnadsföretagen.	
	Vi utökar verksamhetsförutsättningarna för lokala företag.	En ökning av arbetsplatser.	Vi ökade samarbete med lokala företagare och träffade företagare regelbundet. Vi inrättade en tomt- och fastighetsbörs för lokala företagare och dem som funderar på var de kunde placera sitt företag.	
	Vi ser till att fler arbetslösa deltar i arbetsverkstädernas verksamhet.	Antalet kunder vid arbetsverkstäderna.	<p>Verkstädernas klientantal uppgick 2019 sammanlagt till cirka 167.</p> <p>Verkstäderna hade sammanlagt 91 handledda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Akseli, verkstaden för vuxna, 9 - Lilla Petters gård, ungdomsverkstaden, 25 (2018: 35) - Vägglösa verkstaden, 33 (2018: 35) - Kondisverkstaden, 24 (2018: 25) <p>Inom verkstadsverksamheten sammanslogs Akselis verksamhet med Vägglösa verkstads verksamhet. Samtidigt övergick den andra arbetshandledaren på ungdomsverkstaden till Vägglösa verkstaden och arbetshandledaren vid Akseli till ungdomsverkstaden. Verksamheten blir stabilare på grund av ändringar i personalen och i organisationen 2020.</p> <p>Taitopaikka i Lapträsk hade 18 klienter 2019. I kommunen inleddes projektet Traditionstalko som en del av projektet Hyvinvoinnin tilat (lokaler för</p>	

			<p>välbefinnande). Projektet Traditionstalko förenar människor som har svårt att uppnå social delaktighet. I verksamheten deltog 12 arbetslösa.</p> <p>I Lappträsk arrangerades sysselsättningsmässan Utsiktsplatsen för fjärde gången i september 2019. På mässan var det möjligt att genast söka till lediga jobb, lämna in en öppen ansökan direkt till företag, få hjälp med meritförteckningen och bilda nätverk med andra företagare.</p>	
BARN OCH UNGDOMAR				
Vi går inför att så många unga som möjligt ska omfattas av utbildningen.	Vi gör mångprofessionellt samarbete och vi vidareutvecklar samarbetet för att hitta de unga som hör till målgruppen.	De som inte omfattas av utbildningen.	Antalet 17–24-åringar som inte omfattas av utbildningen uppgick i Lovisa 2018 till 11,3 procent (den senast tillgängliga informationen) och till 8,0 procent i Lappträsk av befolkning i motsvarande ålder. Jämfört med 2017 steg siffran i Lovisa med 0,4 procent och sjönk med 5,4 procent i Lappträsk. Det branschöverskridande nätverket för handledning av och service för unga NOPA behandlade på sina möten situationen för dem som blir utanför utbildningen.	
	Vi inleder navigatorverksamheten 2018.	Målen för projektet, resultaten vi fått genom projektet.	Verksamheten inleddes i april 2018 och projektet upphör i december 2020. Navigatorn hade 2018–2019 cirka 940 besökare. Vi har klarat av att förena många funktioner i samma lokal, bland annat TE-tjänster för unga, psykolog och socialhandledare.	
	Let's Go-mässa för unga.	Sysselsättning av unga.	Vi ordnade evenemanget Sommarrekry på Navigatorn i februari. Syftet med evenemanget var	

			<p>att göra reklam för sommarjobb för ungdomar. I samarbetet med skolorna besökte ungdomar klassvis Navigatorn och bekantade sig med jobben i staden och inom privata sektorn. I evenemanget var det möjligt också att ställa frågor till arbetsgivarna.</p> <p>Lovisa Navigator ordnade en busstransport till evenemanget DonFabriken i Borgå. Evenemangets syfte var att sysselsätta ungdomar.</p>	
	Arbetsverkstadsverksamhet som stöder sysselsättning och att söka till utbildning.	Årliga nyckeltal för verksamheten.	<p>Av 39 ungdomar (2018: 35) kom 2 (2018: 1) vidare till utbildning, medan 9 (2018: 7) placerades på den öppna arbetsmarknaden.</p> <p>Vi använde också klientsystemet Walmu och Sovari i verkstadsverksamheten. Sovari är en effektmätare med vilken man mäter social förstärkning. Dessutom samlade vi respons från ungdomar på utvecklingen av verkstadsverksamhet med blanketter och diskussion.</p>	
	Verksamhetsprinciperna för uppsökande ungdomsarbete.	Verksamhetsstatistik ur ParEnt-registreringssystemet.	<p>Klientantalet uppgick 2019 till 108 unga. Av dessa hänvisades 90 ungdomar till andra tjänster och åtgärder.</p> <p>Vi hade 42 klienter färre än året innan.</p>	
VUXNA				
Vi utvecklar verksamhet som förbättrar sysselsättningsmöjligheterna	Vi utvecklar egenvården för dem som har en kronisk sjukdom, så att sjukdomen	Antalet personer som övergått till egenvården,	<p>Cirka 30 patienter flyttades till egenvård 2019. Kvalitetsmätningen visade att patienternas blodtrycksvärden var goda och på basis av detta</p>	

<p>och går in för att utöka arbetslivsfärdigheterna.</p>	<p>inte begränsar arbetandet eller sysselsättningsmöjligheterna.</p>	<p>resultatet av kvalitetsmätningarna.</p>	<p>kunde vi utöka egenvårdsgraden. Bland astmatikerna fanns också personer som flyttats till egenvård. Vi strävar efter att öka egenvården under 2020 genom att göra patientkallelsesystemet ändamålsenligare. Det stora antalet personer som röker var ett orosmoment i kvalitetsmätningen. 2019 hade staden två tobakssjukskötare som de båda arbetar på mottagningen. De deltog också i projektet Hyvä kierre (projekt för att främja hälsa och välfärd).</p>	
	<p>Vi fortsätter göra hälsoundersökningar av långtidsarbetslösa. Vi utreder rehabiliteringsmöjligheterna mångprofessionellt.</p>	<p>Årliga jämförelseuppgifter om antalet undersökningar.</p>	<p>Vi utförde 42 hälsoundersökningar av långtidsarbetslösa. Endast en liten del var så att säga friska och inga fortsatta åtgärder följer.</p>	
	<p>Vi gör en kartläggning av invandrarnas individuella behov av tjänster och av integreringsfärdigheter.</p> <p>Vi stöder utbildning och sysselsättning av invandrarna.</p>	<p>Inledande kartläggningar och integrationsplaner som gjorts i staden. Arbets- och näringsbyråns och stadens inledande kartläggningar, stadens språkklubbar och antalet deltagare.</p>	<p>Vi gör och också uppdaterar majoriteten av integrationsplanerna på arbets- och näringsbyrån i stället för staden.</p> <p>I slutet av året inledde vi inom invandrarservicen tätare samarbete med arbets- och näringsbyrån, och en anställd besöker regelbundet Lovisa.</p> <p>Arbets- och näringsbyrån ansvarar till stor del för ordnandet av integrationsutbildningen. Olika aktörer (bland annat Careeria, Borgå medborgarinstitut och Linnakosken lukio) i Borgå</p>	

			<p>och Kotka ordnar grundläggande utbildning och integrationsutbildning för vuxna.</p> <p>I Lovisa finns det inte utbildning i läs- och skrivkunnighet (UMAKO-utbildning) som det fria bildningsarbetet ordnar.</p> <p>Staden ordnade inte språkklubbverksamhet 2019.</p>	
	Vi sysselsätter arbetslösa eller hänvisar dem till rätt tjänst eller förmån.	Antalet arbetslösa och deras andel av arbetskraften.	<p>Arbetslösheten bland ungdomar mellan 25 och 29 år minskade med 12 procent jämfört med 2018.</p> <p>I slutet av 2019 uppgick arbetslöshetsgraden i Lovisa till 10 procent. Jämfört med läget året innan sjönk andelen arbetslösa med 0,6 procentenheter. Antalet långtidsarbetslösa följer samma tendens som i hela landet och ökade också i Lovisa under det gångna året.</p> <p>I Lapträsk tränade man arbetslösa för arbetslivet genom Taitopaikka-verksamhet. Tjänster såldes också till andra kommuner. Verksamheten är etablerad.</p>	
SENIORER				
Vi frångår den dyra anstaltsvården för de äldre och den ersätts av effektiverad hemvård och effektiverat serviceboende.	Vi gör det möjligt att bo i eget hem så länge som möjligt.	Platsantalet inom anstaltsvården och effektiverat serviceboende och antalet timmar för hemvårdens klienter.	<p>Äldre får inte längre anstaltsvård i Lovisa. Vi vårdar äldre i hemmet med hjälp av hemvården eller genom serviceboende med heldygnsomsorg.</p> <p>Vi satsade på effektiverad hemvård och effektiverad rehabilitering i hemmet.</p>	

			<p>Lapträsk fick fyra Lapträskhus hösten 2019 och de första invånarna kunde flytta in i husen i oktober.</p> <p>Verksamheten av Lapträsk kommuns och Mehiläinens samföretag inleddes 1.9.2019. Vi gjorde planer om en ny tillbyggnad för serviceboende med heldygnsomsorg. Vi frångår anstaltsvården efter att tillbyggnaden har färdigställts.</p> <p>Vi satsade på effektiverad hemvård. Möjlighet också till nattvård från 1.9.2019. Antalet besök inom hemvården uppgick 2019 till 18 543 och antalet timmar uppgick till 5 446.</p>	
Vi har väl organiserade tjänster som ges i hemmet.	<p>Att bo hemma så länge som möjligt är det ekonomiskt förmånligaste alternativet för alla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vi satsar på förebyggande åtgärder – Vi avslutar anstaltsvården för de äldre, vi minskar platsantalet inom serviceboende med heldygnsomsorg och vi satsar på hemvården. 		<p>Lovisa deltog tillsammans med andra östnyländska kommuner i pilotprojektet för effektiverad hemrehabilitering. Pilotprojektet inleddes i januari 2018 och fortsatte till hösten 2018. Vi utvärderade pilotprojektet och resultaten var bra. Vi fortsätter med effektiverad hemrehabiliteringsverksamhet inom Lovisa seniorservice och utvecklar verksamheten kontinuerligt. Vi anställde också en ergoterapeut i hemvården 2019.</p> <p>I Lapträsk inleddes verksamheten av kommunens och Mehiläinens samföretag 1.9.2019.</p>	